

Лазаренко Д.О.

*професор кафедри міжнародних економічних відносин,
Державний податковий університет*

Папук Д.О.

*аспірант,
Інститут економіки промисловості
Національної академії наук України*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-365-4-7>

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В КОНТЕКСТІ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Перехід України до низьковуглецевої та циркулярної економіки (НВЕ) є ключовим фактором для забезпечення сталого розвитку та довгострокової конкурентоспроможності країни. Індустріальні парки (ІП) відіграють важливу роль у цьому процесі, пропонуючи платформу для економії ресурсів, екологізації виробництва та стимулювання інновацій.

Індустріальні парки стають все більш привабливими для інвесторів в контексті подвійного переходу, згідно умов циркулярної економіки і вимог Індустрії 5.0. Цьому сприяють ряд факторів:

1. Економія ресурсів: ІП стимулюють економне використання ресурсів, таких як вода, енергія та сировина, за рахунок спільного використання інфраструктури та впровадження еко-інновацій. В свою чергу системна концентрація ІП може призвести до значного зниження витрат для резидентів ІП, що робить їх більш конкурентоспроможними.

2. Зменшення відходів: сприяння мінімізації відходів та повторне використання ресурсів за рахунок впровадження систем ресайклінгу та замкнутого циклу виробництва, що знижує негативний вплив на довкілля та створює нові можливості для бізнесу.

3. Стимулювання інновацій: ІП можуть стати платформами для розвитку та впровадження інноваційних технологій і є базовим механізмом створення нових продуктів і послуг, а

також до підвищення конкурентоспроможності економіки в цілому.

4. Державна підтримка: впровадження преференцій та політики стимулювання розвитку ІП включає податкові пільги, гранти, кредитування та програми підготовки кадрів, що робить інвестиції в ІП більш вигідними.

5. Зростання попиту: Зростає попит на продукти та послуги, які відповідають принципам циркулярної економіки і вимог Індустрії 5.0. Це може забезпечити резидентам ІП доступ до нових ринків збуту та гарантувати стійке зростання їхнього бізнесу.

Системний підхід до розвитку ІП розглядає їх як цілісні системи, де всі компоненти інфраструктури взаємопов'язані та впливають один на одного. Цей підхід враховує синергетичний вплив зовнішніх факторів, таких як ринкові умови, державна політика та технологічні інновації.

Системна інтеграція ІП має бути невід'ємною частиною стратегічного бачення інвестиційної привабливості та глобальної дорожньої карти ІП. Сучасні інноваційні технології циркулярної економіки суттєво впливають на перспективу розвитку ІП тому врахування інноваційних принципів розвитку, як на етапі створення стартапів так і в процесі активної діяльності має бути прописано в концепції ІП.

Грамотно організована системна інтеграція індустріального парку дає точку росту як для окремого регіону, так і для країни в цілому, залучаючи інвестиції, організовуючи робочі місця, розвиваючи промисловість держави. Гарним прикладом є В'єтнам, де на даний момент налічується близько 200 індустріальних парків, на частку яких припадає більше чверті ВВП країни та більше 40% від усіх інвестицій. В Угорщині приблизно 100 індустріальних парків створюють 100 000 робочих місць і складають 18% від ВВП. Аналітики підраховали, що в один гектар промислової інфраструктури ІП інвестор вкладає від 1 до 5 млн. дол. і створює від 20 до 50 робочих місць [1].

В країнах ЄС інвестиції в індустріальні парки, які відповідають принципам циркулярної економіки, зросли на 20% за останні 5 років.

В Україні вже прийнято ряд нормативно-законодавчих актів, які передбачають ряд стимулів для інвесторів в індустріальні парки, що впроваджують відповідні технології.

В держбюджет на 2024 рік на програми прямої підтримки української економіки кабмін створив регуляторне середовище для індустріальних парків та виділяє 1 млрд грн на їх облаштування. Крім того 3 млрд. грн. виділено на державну підтримку інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями в Україні [2].

Також програмою переформатування 5-7-9 передбачені дешеві кредити і гранти для інвестицій і розширення виробництва. Програмою заходів передбачено:

- 18 млрд грн на компенсацію % ставки в держбюджеті на 2024 рік;

- дешевий кредитний ресурс – на інвестиційні цілі;
- найнижча ставка у разі купівлі українського обладнання;
- мікрогранти до 250 тис грн на старт власної справи.

З метою стимулювання інвестицій в реальний сектор і модернізацію виробничих процесів в 2024 році передбачається запуск програми розвитку індустріальних парків (1 млрд. грн. на промислову інфраструктуру в держбюджеті на 2024 рік). В рамках цієї програми передбачено підтримка проєктів індустріальних парків зі значними інвестиціями і страхування інвестицій від воєнних ризиків (3 млрд. грн. в держбюджеті на 2024 рік). Також серед додаткових стимулів наступні заходи:

1. Фаст трек по підключенню ІІ до електромереж – спрощення і прискорення підключення до електромереж.

2. Спрощення зміни цільового призначення землі для інвестицій

в промисловість і енергетику індустріальних парків.

3. Компенсація капітальних інвестицій в індустріальні парки через податки (Імплементация євродирективи, прийняття законодавства в 2024 році).

Індустріальні парки відіграють важливу роль у переході до циркулярної економіки. Завдяки економії ресурсів, зменшенню відходів, стимулюванню інновацій та державній підтримці, індустріальні парки стають все більш привабливими для

інвесторів. Ця тенденція очікується, що буде посилюватися в найближчі роки, що робить інвестиції в індустріальні парки в контексті циркулярної економіки перспективним напрямком для розвитку.

Література:

1. Промислові парки, як двигун економіки. Facility management. URL: <https://shen.ua/obzor-i-analitika-otrasli/promishlennie-parki-kak-dvigatel-ekonomiki/>
2. Свириденко Ю. Допомога бізнесу на понад 41 млрд грн. Міністерка економіки Ю. Свириденко про шість основних економічних програм у проєкті держбюджету-2024. Журнал Forbes Ukraine. 2023. URL: <https://forbes.ua/money/dopomoga-biznesu-na-ponad-41-mlrd-griven-ministerka-ekonomiki-yuliya-sviridenko-pro-shist-osnovnikh-ekonomichnikh-program-u-proekti-derzhbyudzhetu-2024-26092023-16256>
3. Ропицький А. Переваги релокації виробництв в індустріальні парки. GMK.CENTER. 2022. 08 квіт. URL: <https://gmk.center/ua/opinion/perevagi-relokacii-virobnictv-v-industria...>
4. Єврокомісія запропонувала плани підтримки та відбудови України. DW. 18.05.2022. URL: <https://www.dw.com/uk/yevrokomisiia-zaproponuvala-planu-pidtrymky-ta-vi>
5. Лазаренко Д.О., Папук Д.О. Підтримка розвитку еко-індустріальних парків в умовах релокації та євроінтеграції бізнес-процесів. *Економічний вісник Донбасу* : науковий журнал. 2022. № 3 (69). С. 27–31.
6. Лекарь С.І. Міжнародні та вітчизняні реалії функціонування індустріальних парків. *Економіка промисловості*. 2017. № 1. С. 80–94.